

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
CIVILINĖ TEISĖ. DAIKTINĖ TEISĖ	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: partnerystės prof. dr. Algirdas Taminskas Kitas (-i): prof. dr. Ramūnas Birštonas, doc. dr. Laurynas Didžiulis, lekt. Marius Matiukas,	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Privatinės teisės katedra, Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius 311 kab., tel. (8 5) 2366170, el. paštas: ptkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	4 (pavasario) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiam	
Išankstiniai reikalavimai: Romėnų privatinė teisė Civilinė teisė. Bendroji dalis	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
6	160	64	96

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos			
Daiktinės teisės dalyko tikslas studentų kompetencijų daiktinės teisės srityje ugdomas. Daiktinės teisės kurso metu analizuojama daiktinės teisės vieta civilinės teisės sistemoje. Tai daroma pateikiant daiktinės teisės savoką, atribojant daiktinę teisę nuo prievolių, kurių objektas yra daiktai, teisės, išaiškinant kitų daiktinių teisių bei daiktinės teisės reguliuojamų kitų santykių sisteminį ryšį su pagrindine daiktine teise – nuosavybės teise. Nemaža kurso dalis yra skirta daiktų klasifikacijai pagal atskirus kriterijus bei kiekvienos klasifikacijos teisinei reikšmei aptarti. Daugiausiai laiko dėstant kursą skiriama nuosavybės teisei, ypač bendrosios nuosavybės teisei, savininko teisių apsaugai bei gynimui, o taip pat Civiliniame kodekse naujai reglamentuotiems daiktiniams teisiniams santykiams (butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios dalinės nuosavybės, įgyjamosios senaties ir kitiems teisiniams santykiams). Kurso metu nagrinėjamos atskiroios daiktinės teisės. Tai daroma ne tik pakankamai detaliai aptariant jų teisinį reglamentavimą, bet ir lyginant jas tarpusavyje bei su kai kuriais prievoļių teisės institutais, tokiu būdu atskleidžiant jų reikšmę, ypatumus. Didelis dėmesys skiriamas Civilinio kodekso ketvirtojoje knygoje esančioms kitoms su daiktinėmis teisėmis susijusioms teisės normoms, reglamentuojančioms daikto sulaikymą, kito asmens turto administravimą, daiktų, daiktinių teisių ir juridinių faktų registravimą, o taip pat daiktinės teisės reglamentuojamai specifinei teisei – turto patikėjimo teisei, aptarti.			

Ugdomi studentų gebėjimai savarankiškai studijuoti pozityviosios teisės normas bei jų aiškinimą ir taikymą, taip pat kritiškai analizuoti ir interpretuoti pozityviosios teisės normas, teismų praktiką ir teisės doktriną.

Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentas: - demonstruos dalyko programoje nurodytų temų žinias; - gebės tinkamai taikyti ir aiškinti daiktinės teisės normas; - gebės kritiškai vertinti teismų praktikos ir doktrinos pozicijas; - gebės kritiškai mąstyti, sklandžiai, argumentuotai ir logiškai reikšti savo nuomonę bei vertinti esamas kitų pozicijas; - gebės savarankiškai studijuoti ir analizuoti moksliinę bei praktinę medžiagą, sisteminti informaciją; - gebės analizuoti praktines situacijas, tinkamai kvalifikuoti teisines problemas studijuojamo dalyko klausimais; - sustiprinti gebėjimus kritiškai mąstyti, analizuoti įvairias pozicijas ir argumentuoti.	Literatūros studijos, daiktinės teisės reguliuojamų atskirų institutų dėstymas atskleidžiant jų normas per reguliuojamų santykių prigimtį paskaitų metu bei šių normų aiškinimo bei taikymo atskleidimas daugiausiai per teismų praktikos studijavimą, grupės diskusijas ir užduočių sprendimą pratybų metu.	Atsiskaitymas raštu, atsakant į atviro tipo klausimus ir sprendžiant praktinę užduotį (kazusą).

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		Užduotys
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarių	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	
1. Daiktinės teisės sąvoka.	2			2			4	5	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
2. Daiktinės teisės objektas.	4			2			6	6	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
3. Nuosavybės teisės bendrosios nuostatos.	2			2			4	6	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
4. Nuosavybės teisės įgijimas ir pasibaigimas.	4			2			6	10	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
5. Privačios nuosavybės teisė.	1			1			2	1	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
6. Viešosios nuosavybės teisė.	1			1			2	5	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
7. Turto patikėjimo teisė.	1			1			2	3	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
8. Bendrosios nuosavybės teisė.	4			4			8	15	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
9. Savininko teisių apsauga ir gynimas.	2			2			4	5	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
10. Valdymas.	1			2			3	4	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
11. Servitutai.	1			2			3	5	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
12. Uzufruktas.	1			2			3	3	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
13. Užstatymo teisė (<i>superficies</i>).	1			1			2	2	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
14. Ilgalaike nuoma (<i>emphyteusis</i>).	1			1			2	2	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
15. Hipoteika.	1			2			3	4	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
16. Įkeitimas.	1			2			3	4	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
17. Daikto sulaikymas.	1			1			2	2	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
18. Kito asmens turto administravimas.	2			1			3	2	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
19. Daiktų, daiktinių teisių ir juridinių faktų registravimas.	1			1			2	2	Literatūros studijos, teismų praktikos ir praktinių situacijų analizė.
Iš viso		32		32			64	96	Pasiruošimas egzaminui.

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Tarpinis atsiskaitymas: kolokviumas	20	Balandžio mėn. (jei susidaro iš dviejų dalių - kovo ir gegužės mėn.)	Max. 2 balai (vertinama dešimties balų sistemoje, o gautas ivertinimas dauginamas iš 0,2). Kolokviumas vykdomas raštu pateikiant studentams vieną teorinio (atviro tipo klausimas) ir vieną praktinio pobūdžio (kazusas) užduotis. Atsakymas į atviro tipo klausimą maksimaliai vertinamas 4 balais, o praktinės užduoties (kazuso) sprendimas - 6 balais. Vertinant atsakymus, vertinamos studento žinios apie teisinį reglamentavimą, jo aiškinimo ir taikymo praktiką bei pateikta pozicija ir argumentavimas diskusiniai aspektais. Jeि pratybų metu studentas nuolat demonstravo savo žinias bei argumentuotai grindė savo pozicijas, tačiau nesurinko dviejų balų

			tarpinio atsiskaitymo metu, pratybas vedančio dėstytojo sprendimui tarpinio atsiskaitymo įvertinimas gali būti padidinamas iki dviejų balų (dešimties balų sistemoje).
Egzaminas	80	Semestro gale	Max. 8 balai (vertinama dešimties balų sistemoje, o gautas įvertinimas dauginamas iš 0,8). Egzaminas vykdomas raštu pateikiant studentams dvi teorinio (atviro tipo klausimai) ir vieną praktinio pobūdžio (kazusas) užduotis. Atsakymai į atviro tipo klausimus maksimaliai vertinami po 2 balus, o praktinės užduoties (kazuso) sprendimas - 6 balais. Vertinant atsakymus, vertinamos studento žinios apie teisinį reglamentavimą, jo aiškinimo ir taikymo praktiką bei pateikta pozicija ir argumentavimas diskusiniais aspektais.

Privaloma literatūra				
Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
AVIŽA, S.	2006	Nuosavybės išsaugojimas – samprata ir funkcinė paskirtis. <i>Teisė</i>	t. 61	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
AVIŽA, S.	2007	Prievolių, kurių įvykdymas užtikrinamas kilnojamaisiais daiktais, sukūrimo ir jų struktūros problemos. <i>Teisė</i>	t. 62	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
BARANAUSKAS, E., et al.	2010	Daiktinė teisė		Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras http://ebooks.mruni.eu/product/daiktin-teis25138
JUODKA, R.	2002	Hipotekos reikalavimo perleidimas: teorinės ir praktinės problemos. <i>Justitia</i>	Nr. 1-2	Vilnius: Justitia
MATIUKAS, M.	2012	Ilgalaikės nuomas ir nuomas sutarties institutų suderinimo problemos. <i>Teisė</i>	t. 84	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla
MIKELĖNAS, V.	2005	Vindikacija ir jos taikymas. <i>Justitia</i>	Nr. 1	Vilnius: Justitia
MIKELĖNAS, V.; VILEITA, A.; TAMINSKAS, A.	2001	Lietuvos Respublikos civilinio kodekso komentaras. Pirma knyga: Bendrosios nuostatos		Vilnius: Justitia
NEKROŠIUS, V.	2004	Valdymo atsiradimo ir pasibaigimo pagrindai Lietuvos civilinėje teisėje. <i>Justitia</i>	Nr. 6	Vilnius: Justitia
PAKALNIŠKIS, V.	2002	Nuosavybės teisės doktrina ir Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 28	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
PAKALNIŠKIS, V.	2004	Valdymas ir valdymo gynimas Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 54	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
PAKALNIŠKIS, V.	2005	Daiktai civilinių teisių objektų sistemoje. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 71	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
SAKAVIČIUS, J.	2008	Kai kurie daiktinės ir prievolinės teisės santykio probleminiai aspektai. <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 5	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
STRIPEIKIENĖ, J.	2008	Ar įkeitimo teisės akcesoriškumas – dogma? <i>Jurisprudencija</i>	Nr. 1	Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras
ŠYŠMARIOVA, T.	2010	Įkaito turėtojas bankroto procesuose (Rusijoje ir	t. 74	Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla

		Vokietijoje). Teisė		
VILEITA, A., et al.	2009	Civilinė teisė. Bendroji dalis: vadovėlis		Vilnius: Justitia
Papildoma literatūra				
AKKERMANS, B.	2008	The Principle of Numerus Clausus in European Property Law		Oxford: Intersentia
AKKERMANS, B.	2011	The European Union Development of European Property Law (July 18, 2011). Hanse Law School in Perspective - Legal Teaching and Cross Border Research after Lisbon, Christine Godt [interaktyvus]		The Hague: Kluwer http://ssrn.com/abstract=188294
COBAN, A.	2004	Protection of Property Rights within the European Convention on Human Rights		Hants: Ashgate Publishing Company
DYSON, H.	2003	French Property and Inheritance Law – Principles and Practice		Oxford: Oxford University Press
ERP, S.	2003	A Numerus Quasi-Clausus of Property Rights as a Constitutive Element of a Future European Property Law? <i>Electronic Journal of Comparative Law</i> [interaktyvus]	No. 7.2	http://www.ejcl.org/72/art7_2-2.html
LAWSON, F. H.; RUDDEN, B.	2002	The Law of Property		Oxford: Oxford University Press
SÄCKER, F. J.; RIXECKER, R.	2012	Münchener Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch [interaktyvus]		http://www.beck.de
SCHMID, Ch., et al.	2005	Real Property Law and Procedure in the European Union. General Report [interaktyvus]		http://www.eui.eu/Documents/DepartmentsCentres/Law/ResearchTeaching/ResearchThemes/EuropeanPrivateLaw/RealPropertyProject/GeneralReport.pdf
VON BAR, Ch.; DROBNIG, U.	2004	The Interaction of Contract Law and Tort and Property Law in Europe: A Comparative Study		Munich: Sellier. European law publishers
WOLF, M.	2004	Sachenrecht		München: C. H. Beck
АЛЕКСЕЕВА, С. С.; ГОНГАЛО, Б. М. (под ред.)	2011	Гражданское право		Москва: Проспект
БАБАЕВ, А. Б.	2007	Система вещных прав		Москва: Волтерс Клувер
КОНОВАЛОВ, А. В.	2001	Владение и владельческая защита в гражданском праве		Санкт-Петербург: Издательство Р. Асланова "Юридический центр Пресс"
МИНГАЗОВА, И. В.	2007	Право собственности в международном праве		Москва: Волтерс Клувер
СКЛОВСКИЙ, К. И.	2010	Собственность в гражданском праве		Москва: Дело